GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 91. Sâmbătă 9 (21) Iunie 1884.

Brașovŭ în 8 (20) Iunie.

Adversarii noștri maghiarĭ și împreună cu ei tótă céta celorŭ fără principii din sînulŭ nostru, carĭ, fără a se mai gândí la trecutŭ și la viitórea sórte a poporului românŭ, se facŭ instrumentele guvernului pentru câte unŭ favorŭ particularŭ trecătorŭ și deșertŭ, ne ḍicŭ mereu, nouĕ Românilorŭ din Ardealŭ: „Resistența vóstră pasivă n'are nicĭ unŭ scopŭ și de geaba o și decretațĭ prin conferențe, căcĭ poporulŭ în cele mai multe părțĭ totŭ nu se ține de conclusele vóstre, deórece alegĕtorii românĭ, mulțĭ-puținĭ, mergŭ la urnă și votéză pentru candidații guvernului.“

Este adevĕratŭ că mulțĭ alegĕtorĭ românĭ au mersŭ la urnă și în Ardélŭ, dér cum, în ce modŭ și sub ce împrejurărĭ? Despre acéstă întrebare guvernamentalii maghiarĭ și nemaghiarĭ nu-șĭ bate capulŭ. Pentru ei, carĭ se închină puterii, este irelevantŭ décă alegĕtorii mergŭ la urnă de bună voiă séu têrîțĭ de notarĭ și juḍĭ, și escortațĭ de gendarmĭ. La terorisările și corupțiunile de totŭ felulŭ, carĭ premergŭ actului de alegere, asemenea nu se potŭ gândí, pentru că ei sunt cei ce le facŭ. Tóte sunt iertate décă se facŭ în interesulŭ guvernului și alŭ slugilorŭ lui.

Fariseilorŭ din tabĕra guvernului le recomandămŭ a cetí descrierea ce-o face redactorulŭ ḍiarului „Pesti Napló“ br. *Ivor Kaas* cu privire la liberele alegerĭ din comitatulŭ Timișului. Credemŭ că I. Kaas, care stă în fruntea celorŭ ce facŭ propagandă pentru maghiarisare, nu va trece de parțialŭ încâtŭ privesce pe Românĭ. D-sa și-a pusŭ candidatura în comitatulŭ Timișului (la Hidegkut) și arată cum guvernulŭ a mobilisatŭ tóte glótele electorale în contra lui, pentru ca sĕ-lŭ facă a suferí înfrângere ca în bătaia dela Mohaciu.

„Următorii factorĭ, ḍice I. Kaas, au fostŭ mobilisațĭ și au eșitŭ la luptă în contra mea: vice-comitele, notarulŭ primŭ, subprefecții cu ajutórele lorŭ, revisorulŭ scolarŭ, doi judecătorĭ, procurorulŭ, inspectorulŭ postalŭ, medicулŭ districtului, toțĭ funcționarii financiarĭ, silvicultorii, notarii și primarii comunalĭ, finanții, pădurarii și gendarmii. Toțĭ aceștia umblau din satŭ în satŭ, vorbéu, amenințau, amăgéu, și 'nbĕtau poporulŭ.

„Afară de acésta, *episcopulŭ românŭ din Aradŭ* a datŭ circulare cătră preoțĭ, impunêndu-le a votá pentru candidații guvernului.

Sucursala „Alianței israelite“ împreună cu comuna jidovéscă din Pesta au scrisŭ coreligionarilorŭ lorŭ din Lipova, sĕ pună totulŭ în mișcare în contra mea, ḍicêndŭ că sunt antisemitŭ.

„D. Bernhardŭ Deutsch a impusŭ îngrijitorilorŭ dela moșia sa din Hatvan sĕ lucreze în contra mea; asemenea s'a procedatŭ și de cătră administratorii domeniului baronului Sina dela Maslac.

„Guvernulŭ a trimisŭ în repețite rîndurĭ banĭ la Lipova și jidovii d'acolo au subscrisŭ sume considerabile pentru a cumpĕrá și a corupe pe alegĕtorĭ. Bețiile, pomenile și coruperea sufletelorŭ au ținutŭ mai multe sĕptĕmânĭ. Pe câte unŭ votŭ se oferea 10, 20, 40 fl. Corteșii au câștigatŭ cu sutele și crâșmarii cu miile. Poporulŭ erá amenințatŭ cu execuțiunĭ de birurĭ și cu resiliarea contractelorŭ agricole. Acelora însĕ, carĭ vorŭ votá cu candidatulŭ guvernului, li se făgăduiá, că vorŭ fi iertațĭ de plata rĕmășițelorŭ de dărĭ și altele.

„Nu'mĭ mai rĕmase alta decâtŭ forța, dér nu se înspăimêntară nicĭ de acésta. Subprefectulŭ dela Rĕcașŭ a mersŭ cu gendarmĭ și cu finanțĭ prin satele românescĭ și încărcau poporulŭ pe cară, *unde în mijloculŭ baionetelorŭ și a notarilorŭ comunalĭ, întocmai ca criminalii, erá têrîtŭ la urnă* și acolo erá pusŭ sub paza soldațilorŭ până cândŭ își dădea votulŭ pentru candidatulŭ guvernului. Totŭ în asemenea modŭ a têrîtŭ și subprefectul din Lipova pe alegĕtorii românĭ de acolo. Mai multŭ încă, elŭ i-a arestatŭ și a poruncitŭ ca carĕle încărcate cu ei sĕ mérgă de-a-dreptulŭ și sĕ-i descarce în curte unde tăbărau ai guvernului *și acolo peste nópte au fostŭ pușĭ în tótă forma la închisóre.*

„In localulŭ alegerii se făceau cele mai teribile presiunĭ. Alegĕtorii opoziționalĭ erau pușĭ pe fugă de cătră gendarmĭ. Pe unŭ singurŭ funcționarŭ comunalŭ, care a votatŭ pentru mine, la eșirea lui din localulŭ de alegere, l'a arestatŭ imediatŭ subprefectulŭ și l'a escortatŭ cu gendarmĭ în închisóre.

„*Acésta e constituțiunea în Ungaria! Acestea suntŭ alegerĭ libere.*“

Décă asemenĭ lucrurĭ s'au petrecutŭ în Bănatŭ, unde Românii au fostŭ activĭ la alegerĭ, ce credețĭ că s'a petrecutŭ în Transilvania, unde organele guvernului mai au încă misiunea specială de a face totŭ posibilulŭ spre a discreditá politica de resistență pasiva?

Câtŭ pentru Ivor Kaas, d-sa vorbesce în fóia sa de puterea iresistibilă assimilătóre a rassei maghiare, de marea ei chiemare ca elementŭ de cultură. Ei bine! Rĕu se potrivesce raportulŭ sĕu cu frasele bombastice din „Pesti Napló.“ Orĭ dóră nu este unŭ guvernŭ maghiarŭ naționalŭ, sub care se facŭ aceste alegerĭ. D-nulŭ Kaas susține acestŭ guvernŭ, cândŭ lovesce fără crutare în popórele nemaghiare, de ce nu prémăresce și corupțiunea și violința ce o întrebuințéză la alegerĭ.

Cronica evenimentelorŭ politice.

După câte se audŭ, în cestiunea Egiptului se vorŭ ține doue conferințe: una relativă la aranjarea financiară și alta în privința neutralisării canalului de Suezŭ. Cu privire la aranjarea financiară și la ocuparea Egiptului, „Daily News“ ḍice, că s'ar fi stabilitŭ între Francia și Anglia următórea convențiune:

1. Trupele engleze rĕmânŭ în Egiptŭ până la 1 Ianuarŭ 1888, décă guvernulŭ M. S. reginei nu va aflá de cuviință, după restabilirea ordinei, a le rechemá mai curêndŭ. Timpulŭ ocupațiunei se póte prelungí și peste terminulŭ fixatŭ, décă guvernulŭ Britaniei va fi susținutŭ de vreuna din marele puterĭ și va găsí, că e necesarŭ ca trupele sĕ mai rĕmână în Egiptŭ în interesulŭ ordinii. Prelungirea ocupațiunii remâne la chibzuirea guvernului britanicŭ și numai o hotărîre luată în unanimitate de marele puterĭ póte modificá acésta facultate a guvernului britanicŭ. Dar fiindcă o astfelŭ de hotărîre, condiționată de unanimitatea marelorŭ puterĭ, în contra chibzuirii guvernului britanicŭ e aprópe cu neputință, Angliei îi rĕmâne mână liberă și necontrolată de nimenea în ce privesce ocupațiunea militară a Egiptului. 2. Președintele casei datoriilorŭ egiptene va fi unŭ Englesŭ, și în casŭ de paritate de voturĭ, votulŭ lui va fi hotărîtorŭ. 3. Propunerea, ca Anglia sĕ anticipeze Egiptului optŭ milióne pf. st. cu 4%, nu formézā obiectulŭ convențiunii cu Francia. Acésta cestiune e reservată pe séma conferinții. 4. Orĭ ce împrumutŭ ar acordá Anglia, va avea prioritate față cu datoriile privilegiate. Acésta însă va fi obiectulŭ discuțiunilorŭ conferinții.

* * *

Gavrilŭ pașa, guvernatorulŭ generalŭ alŭ Rumeliei orientale, se află de mai mulŭ timpŭ în Constantinopole, unde tratéză asupra diferitelorŭ cestiunĭ pendinte cu ministrii otomanĭ și cu plenipotențiarii marelorŭ puterĭ. După spusele lui Gavrilŭ pașa, Sultanulŭ l'a primitŭ în audiență, care a duratŭ mai bine de o oră, informându-se cu deamĕnuntulŭ despre situațiunea Rumeliei.

* * *

Din Cristiania, capitala Norwegiei, se anunță, că regele ar fi hotărîtŭ sĕ facă cele mai întinse concesiunĭ liberale, încâtŭ chiar conducătorii partidei progresiste suntŭ uimițĭ. Broch a fostŭ însărcinatŭ cu formarea noului cabinetŭ și regele nu se va întórce la Stockholm înainte de formarea lui. Actualmente Broch conferéză cu Sverdrup, pentru a găsí persóne capabile de a întrá în ministeriu. Conservatorii suntŭ mâhnițĭ. Ei cerŭ ca regele sĕ întrerupă negoțierile cu liberalii și sĕ ducă lupta până la estremitate.

„Morgenblad,“ organulŭ conservatorŭ, se esprimă astfelŭ: „Da, aceea ar fi unŭ strălucitŭ compromisŭ, cândŭ o partidă geme sub jugŭ, e pișcată de nuele, sĕ mai fie apoi aruncată și în pulbere, spre a sărutá piciorulŭ partidei adverse. Și acésta se póte numí împăcare? Dar numéscă-se orĭ cum, noi conservatorii mulțămimŭ frumosŭ de o asemenea împăcare. Cine ar încheiá unŭ asemenea compromisŭ, ș'ar călcá mandatulŭ sĕŭ. Avemŭ încă destulŭ curagiu, pentru ca sĕ stămŭ în fața radicalismului. Décă amŭ urmá o politică neclară, o politică muerésca, în care vorbele umflate e lucru de căpetenia, atuncĭ *partida ar semĕná c'o óste compusă din bunĭ soldațĭ, din bunĭ oficerĭ, însĕ fără generalŭ, fără disciplină și fără unŭ planŭ strategicŭ.*

Cronica ḍilei.

»Monitorulŭ imperialŭ“ publică legea sancționată relativă la restabilirea liniei ferate Metkovicĭ-Mostar.

Ministrulŭ de finanțe comunŭ, d. Kallay a plecatŭ erĭ în Bosnia și Hețegovina pentru a face inspecțiunĭ.

*

M. S. Impĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ a învitatŭ pe regele Milanŭ la manevrele de tómnă, carĭ vorŭ ține 8—10 ḍile. Regele Milanŭ a primitŭ învitarea și va participá la manevre însoțitŭ de o strălucită suită militară.

*

»Corespondința politică« află că M. S. monarchulŭ nostru a adresatŭ o scrisóre autografă Sultanului, în care din nou îi mulțămesce pentru buna primire ce a făcutŭ A. A. LL. principelui de coronă Rudolfŭ și principesei Sfefania. Scrisórea a fostŭ înmânată Sultanului de baronulŭ Calice, ambasadorulŭ Austro-Ungariei la Constantinopole.

*

Camera României a votatŭ în ședința de alaltăerĭ proiectulŭ de lege, relativŭ la dotațiunea Corónei, cu 76 voturĭ pentru, 11 contra și 4 abținerĭ. Cu acéstă ocasiune d. prim-ministru Brătianu, rĕspunḍêndŭ d-lui N. Ionescu, care a combătutŭ proiectulŭ, a ḍisŭ: »Eu credŭ că aceste moșii tocmai le sustragemŭ pentru mulțĭ anĭ de aci înainte de a fi vêndute, căcĭ acelea, carĭ ne rĕmânŭ sunt îndestulătóre, celŭ puținŭ pentru 100 de anĭ, ca să facemŭ față necesităților; și fițĭ încredințațĭ că după ce se vorŭ sfêrșí tóte proprietățile statului și va vení proletariatulŭ, Regele d'atuncĭ va simți celŭ puținŭ totŭ atâtŭ de românesce ca Regele de aḍĭ și va dá cu fericire acele domenii. Ș'opoi nu uitațĭ, că ceea ce dămŭ Corónei nu este decâtŭ usufructulŭ, ér proprietatea rĕmâne a statului. (Aplause).

*

Studenții facultății de medicină și ai scólei superiore de farmacă din Bucurescĭ, au hotărîtŭ sĕ părăséscă cursurile și esamenele, până ce li se va da satisfacțiune prin înlăturarea doctorului Râmnicean.

*

D. Sturza, ministrulŭ de esterne alŭ României, a datŭ Luni séra unŭ banchetŭ diplomaticŭ.

*

D. Stettner a făcutŭ în Bucurescĭ o nouă esperiență pentru stingerea focului. Pe o casă de pe Bulevardŭ s'au vĕrsatŭ câteva butóie de cătranŭ și mai multe ocale de petroleu. Casa a fostŭ aprinsă la momentŭ și coprinsă de flăcărĭ. Cândŭ foculŭ ardea cu cea mai mare furiă, a începutŭ sĕ arunce apă cu pompa și în câte-va minute a fostŭ stinsă cu desĕvêrșire.

*

De vr'o câteva sĕptĕmânĭ, prorietarii de vii din Prahova erau fórte îngrijațĭ, fiindcă se ivise în viile dela Délu unŭ felŭ de insectă, despre care se credea, că e filoxeră. Guvernulŭ din Bucurescĭ s'a grăbitŭ a trimite o comisiune de esperțĭ. Acum aflămŭ din Ploescĭ, că comisiunea eșindŭ la fața locului, a esaminatŭ viile și a constatatŭ, că parasitulŭ ce s'a descoperitŭ pe viță nu este filoxeră.

*

Din Dobrogea se comunică, că ploile au îndreptatŭ sĕmĕnăturile, chiarŭ și cele de tómnă, carĭ se credéu perdute. Unŭ singurŭ lucru îngrijescŭ pe agricultorĭ, și anume aparițiunea lăcustelorŭ în unele parțĭ ale Dobrogei.

*

M. S. împĕratulŭ Rusiei, a trimisŭ M. S. regelui României o scrisóre, în care i face cunoscutŭ căsătoria vĕrului sĕu Marelui duce Constantinŭ Constantinovicĭ cu A. S. principesa Elisaveta de Saxonia-Altenburg.

*

Starea sănătății principelui de Orania, după scirile mai recente din Haaga, pare a se fi îndreptatŭ și astfelŭ discuțiunea despre succesiunea tronului Țĕrilorŭ-de-josŭ érăși a apusŭ de pe orizontulŭ politicŭ.

*

»Bosphore Egiptien« află, că Mahdiulŭ a opritŭ în ținuturile ocupate de elŭ circulațiunea de scrisorĭ, pentru ca Englesii sĕ nu pótă aflá nemicŭ despre mișcările trupelorŭ sale. —

Corespondența nóstră din Comitate.

Clușŭ, 18 Iuniu 1884.

In legătură cu corespondența mea de erĭ îmĭ permitŭ a vĕ comunicá, că resultatulŭ alegerilorŭ a fostŭ învingerea partidului guvernamentalŭ.

La publicarea resultatului poporulŭ s'a adunatŭ înaintea magistratului în numĕrŭ de aprópe 3000 bărbațĭ, femei și copii strigândŭ, cu tóte că candidații opoziționalĭ cădură, »éljen Bartha Miklos és Ugron Gábor.« Husarilorŭ postațĭ la gardă, le-a succesŭ a face la momentŭ capĕtŭ acestui tumultŭ străbătêndŭ cu caii printre șirurile poporului alungându-lŭ și înprăsciindu-lŭ în tóte părțile. După aceea a începutŭ o plóiă lină, care n'a încetatŭ până târḑiu nóptea și numai acestei înprejurărĭ se póte ascrie menținerea liniștei și neivirea nicĭ unui escesŭ, care pelângă atâta miliță pregătită de luptă, ar fi pututŭ ave urmărĭ funeste. Lă 10 óre séra, miliția, neavêndŭ ce lucrá, s'a retrasŭ și ea.

Amŭ audiŭ chiar dela unŭ corteșŭ puvernamentalŭ, că toțĭ cortesii au avutŭ 5 fl. diurnă pe ḑi în decursŭ de trei sĕptĕmânĭ, ér după alegere în casŭ de învingere i-s'a promisŭ fie-cărui o remunerațiune de 100 fl. Votulŭ celŭ mai eftinŭ cumpĕratŭ a costatŭ 10 fl.; prețulŭ însă s'a solvitŭ votisantului numai după alegerĭ prelângă arĕtarea unei hârtii pe numele respectivului și provedută cu sigilulŭ comitetului esecutivŭ alŭ partidei pentru mai bună controlă. Acésta se numesce în Ungaria viața constituțională! Altcum ne dovedesce eclatantŭ, că ḑilele atotŭ-puternicului și sdrobitorului de naționalitățĭ, Tisza, suntŭ numĕrate. Unŭ cabinetŭ, care numai prin forță și demoralisarea populațiunei și cu ajutorulu baionetelorŭ, ce-i stau la disposițiune, își scie câstigá încrederea, acela nu mai póte represenlá nicĭ cândŭ suveranitatea poporului. Unŭ guvernamentŭ, care nu se baséză pe adevĕrata representațiune a poporului, acela vegetéză încă ascunḑêndŭ sub masca liberalismului celŭ mai periculosŭ absolitismŭ, însă numai spre ruinarea bunăstărei generale.

Neîndestulirea e generală și clasa de josŭ a poporului maghiarŭ încă vorbesce numai cu disprețŭ de nădrăgarii lorŭ. Incâtŭ pentru Românĭ, vină la putere orĭ și care partidă maghiară, nu vomŭ fi mai fericițĭ, pentru că pentru desnaționlisarea și înpedecarea desvoltărei pacĭnice lucréză Tisza cu tóte organele lui atâtŭ, câtŭ lucréză și ar lucra și celelalte partide maghiare. Tótă speranța nóstră trebue sĕ o punemŭ în forțele nóstre proprii. Să lucrămŭ, punêndŭ umerĭ la umerĭ și sĕ luptămŭ pentru recâștigarea drepturilorŭ perdute. Isbânda de sigurŭ va vení.

Iustus.

Alba-Iulia, 6 Iunie.

In ciuda atitudinei nóstre politice, declarate în conferința nóstră națională din Sibiiu, la alegerea deputaților dietali, ținută în Deva, s'au presentatŭ o mulțime de preoțĭ, învĕțătorĭ și necărturarĭ românĭ de prin tóte satele. Și cu acésta ocasiă ómenii materiei, ómenii intereselorŭ personale, pe lângă tóte promisiunile făcute d'a fi pasivĭ, n'au pututŭ lipsí fără a-șĭ jucá rolurile murdare. Preoțimea nóstră și-a aruncatŭ de pe fruntea serină de odinióră crucea, și a lăsatŭ a-i se imprima adêncŭ geshäftulŭ; geschäft este devisa celorŭ mai mulțĭ preoțĭ lipsițĭ de consciință și de bunulŭ simțŭ. Ucasurile archierescĭ și principiile propagate de ḑiarulŭ consorțiului Nr. 2 în multe locurĭ și-au avutŭ efectele. Preoțimea din tractulŭ Giógiului I. și alŭ II-lea s'a grăbitŭ a-șĭ oferí votulŭ parte deputatului guvernamentalŭ, Szathmary, parte celui oposiționalŭ, Hollaki, și cum? pe basa licitațiunei, cine a datŭ mai multŭ, și-a asiguratŭ votulŭ. Unii preoțĭ însĕ nu s'au mulțămitŭ cu atâta, ci au condusŭ și poporulŭ.

Decâtŭ a preoțilorŭ, multŭ mai condamnabilă este ținuta unorŭ învĕțătorĭ. Aceștia au ocupatŭ rolulŭ de corteșĭ. Dintre aceștia îmĭ permitŭ a notá pe învĕțătorulŭ din Certeșŭ, care erá sĕ fie și bătutŭ. De notarĭ nicĭ nu póte fi vorba, căcĭ ei stau sub sabia lui Damocle.

Dar totușĭ straniu lucru, cândŭ păstorii noștri sufletescĭ pentru vr'o câțiva fiorinĭ preferă a rănĭ corpulŭ scumpei nóstre națiunĭ, când pentru egoismulŭ și interesulŭ lorŭ personalŭ strivescŭ și calcă în picióre solidaritatea dintre noi. Nu e destulŭ de tristŭ și de durerosŭ, că unii din fiii mamei române, în acestŭ timpŭ anormalŭ cândŭ persecuțiunile și inimicițiile au ajunsŭ la culme, dau mâna cu vrășmașii noștri, le ușuréză tĕrĕmelŭ spre a ne înghițí mai ușorŭ, dar trebue și preoțimea sĕ-șĭ păteze trecutulŭ ei frumosŭ? Ne ajungă odată! A sositŭ timpulŭ supremŭ, ca sĕ dămŭ la o parte interesele egoistice, și pasiunile ruinătóre, sĕ punemŭ umĕrŭ la umĕrŭ, sĕ formămŭ bariera puternică, ca în ea sĕ se sfărîme atacurile dușmanilorŭ.

Luptătorulŭ.

Valea-Galdei, 4 (16) Iuniu 1884.

Puternicii ḑilei, au ajunsŭ la culmea rĕsbunărei, ne mai voindŭ a cruțá nicĭ rugăciunile, ce se facŭ în sf. biserică, ne-cum cursurile ce se facŭ în scólele române.

La 27 Marțiu a. c. îmĭ ridicară din scólă 8 elevĭ, și i-a dusŭ înaintea reg. tribunalŭ din Alba-Iulia, luândŭ cu beții copilașĭ protocolŭ criminalŭ. La 7 Aprile a. c. mĕ citară și pe mine, dimpreună cu elevulŭ, dela care au căpĕtatŭ poesia încriminată. Pe care făcêndu-lŭ sĕ spună în fața-mĭ, că eu i-am datŭ poesia, luându-lŭ sĕ spună că cum a fostŭ cartea, din care a scrisŭ poesia? — Băiatulŭ a rĕspunsŭ: »Cartea a fostŭ cu table roșii.« — Pe cândŭ la interogatorulŭ ântâiu a spusŭ, că i-a fostŭ tablele vinete.

De altă parte d-lŭ subprefectŭ i-a făcutŭ primarului comunalŭ grave imputărĭ, că pentruce nu i-a făcutŭ cunoscutŭ, despre aniversarea ḑilei de 3 (15) Maiu; după aceea ordonându-i sĕ mérgă în scólă și biserică și sĕ caute stindardele, ce au fostŭ la aniversarea ḑilei memorate, aflându-le sĕ-le trimită în cancelaria pretorială; încă în terminŭ de 3 ḑile, altcum va fi pedepsitŭ.

La 12 Iuniu séra, pela 9 óre, mĕ pomenescŭ cu primarulŭ la scólă, fără de a mĕ fi încunoscințatŭ despre acésta, mai de timpuriu, fiindcă în ḑiua aceea am petrecutŭ în casa d-sale vr'o câteva óre. Pe cândŭ eu tocmai scriamŭ, în sala de învĕțămêntŭ, mĕ întrerupe dela scrisŭ, și ḑice:

„D-le! scii, pentru ce am venit eu?“ — »Nicĭ că am interesulŭ de a sci,« acesta-mĭ fu rĕspunsulŭ. — Continuă judele mai departe: »Eu am venitŭ sĕ-mĭ dai stindardele ce le ațĭ folositŭ la serbarea ḑilei de 3 (15) Maiŭ; altŭ cum și décă nu le vei da, eu le voiŭ luá cu forța; fiind-că am poruncă seriósă dela d-lŭ subprefectŭ. Eu i-am rĕspunsŭ: din partea mea sunt libere, fiind-că nu le-am făcutŭ eu... Insĕ in scólă n'a aflatŭ, numai unulŭ. De aicĭ merse în biserică căutândŭ și acolo pretutindenea, cu cu luminĭ aprinse. In fine a aflatŭ unŭ stindardŭ în forma unui praporŭ, l'a luatŭ și pe acela, diminéța le-a și espedatŭ subprefectului prin măciucașulŭ comunalŭ. Apoi ce a făcutŭ cu ele, nu sciu.

Iată la ce am ajunsŭ cu dualismulŭ ungurescŭ, nu ni-a concesŭ a ține nicĭ stegurĭ, nicĭ prapore românescĭ; ci numai de cele ungurescĭ. — Nu ne este permisŭ a ne ruga lui D-ḑeu fără concesiune din partea jurisdicțiunii politice. — Primarulŭ a fostŭ întrebatŭ chiar ce însemnătate are parastasulŭ? Le este témă cugetândŭ, că Românii vorŭ aduce óre carĭ rugăciunĭ de afurisenia, contra Ungurilorŭ. Și pentru acéstă temere însuflă teróre Românului, care-i atâtŭ de lealŭ.

Apoi mai ḑice și »Koloszvari Közlöny“ în unulŭ din numerii sĕi: »Sĕ-i lăsămŭ sĕ sĕrbătoréscă, aniversarea ḑilei memorate; căcĭ nu va pute ḑice nimenea, că în Ungaria nu-i libertate.“ — Ce libertate e aceea, decă D-lui preotŭ alŭ Obregei i s'a refusatŭ a cere biletŭ dela casierulu calei ferate în limba română. Ḑicêndu-i-se, decă nu scie ungeresce, sĕ mergă în Țéra românéscă. Óre nu Românii ș'au jertfitŭ viéța, pentru acéstă țéră; au Românii nu pórtă greutățile acestei țĕrĭ amĕsuratŭ recerințelorŭ? Și decă pórtă tóte greutățile amĕsuratŭ pretensiunilorŭ, pentru ce e neîndreptățitŭ?

In câtŭ pentru alegerile dietale în cerculŭ Ighiuluį au păzitŭ decisiunile conferinței de la Sibiiu, numai câțiva Muntenĭ din Buciumu-Poeni au participatŭ, avêndŭ în frunte-le, pe învățĕtoriulŭ Ioanŭ Corpadia din Buciumusatŭ, și acesta a fostŭ amăgitŭ, prin óre-carĭ promisiunĭ. De acestea nu-i mirare, fiindŭ că în Buciumu-Poeni sunt lipsițĭ cu totulŭ de inteligință nu poședŭ unŭ ḑiuariu românescŭ. Pre aceștia numai paralele îi mai punŭ înainte, altŭ cumŭ sunt lipsițĭ cu totulŭ de spiritulŭ adevĕratŭ naționalŭ.

Sibiiu, 6 (18) Iuniu.

Alegerea de deputatŭ dietalŭ în cerculŭ vecinŭ electoralŭ alŭ Cârstianului, care s'a sĕvêrsitŭ în anulŭ acesta, este fórte instructivă din tóte considerațiunile pentru noi. In acestŭ cercŭ electoralŭ s'au presentatŭ doi Sașĭ ca candidațĭ, și anume Gull, ca candidatŭ alŭ partidei naționale săsĕscĭ, éră Schochterus, ca candidatŭ guvernamentalŭ. Sașii mai toțĭ au votatŭ pentru candidatulŭ naționalŭ săsĕscŭ, éră pentru candidatulŭ guvernamentalŭ au votatŭ numai alegĕrorii românĭ din satele curatŭ românescĭ, pe carĭ de sigurŭ i-au dusŭ notarii la comanda subprefectului. Românii din satele săsĕșcĭ ale acestui cercŭ, nu s'au dusŭ la alegere, pentru că nu i-au dusŭ notarii și juḑii sașĭ. Asta și nu alta este causa pentru că au lipsitŭ alegĕtorii românĭ din satele amestecate.

Din datele statistice se vede, că alegĕtorii săsĕșcĭ au luatŭ parte fórte activă la actulŭ de alegere, éră Românii, carĭ au participatŭ suntŭ o turmă cuvêntătóre fără de păstorĭ și fără de conducĕtorĭ. Ba cu dreptŭ cuvêntŭ amŭ pute ḑice, că păstorii și conducĕtorii lorŭ suntŭ numai păstorĭ, carĭ tundŭ și mulgŭ turma fără de a se îngrijí și de binele și luminarea lorŭ. Numai astfelŭ ne putemŭ esplicá fenomenulŭ acesta ciudatŭ, ca alegĕtorii românĭ de prin satele curatŭ româneșcĭ, sĕ voteze pentru candidatulŭ sasŭ guvernamentalŭ, și acum în puterea lucrului sĕ alerge din depărtare până la loculŭ de alegere. Mare slăbiciune, multă miseriă și multŭ întunerecŭ trebue că domnéscă prin comunele rurale românescĭ din acestŭ cercŭ electoralŭ.

Acuma sĕ trecŭ la singuratecele comune. Alegĕtorii românĭ din satele săsĕșcĭ nu-i mai pomenescŭ, ci numai pe cei din satele curatŭ române.

Din Cârstianŭ au fostŭ înscrișĭ dintre Sașĭ 85 alegĕtorĭ, dintre carĭ 75 au votatŭ pentru Gull. Dintre cei lalțĭ 10 unii au muritŭ, alții sunt bolnavĭ, o singură persónă oficiósă a votatŭ pentru candidatulŭ guvernului. Românii din locŭ n'au luatŭ parte. — Din Gusteriță erau înscrișĭ dintre Sașĭ 65 alegĕtorĭ. Dintre aceștia au votatŭ pentru Gull 48, eră pentru Schochterus nicĭ unulŭ. O sémă dintre Gusterițenĭ au ajunsŭ la Cârstianŭ după ce s'a încheiatŭ alegerea, din care causă n'au mai pututŭ votá, eră unii au rĕmasŭ bolnavĭ acasă, eră alții au muritŭ. — Din Busciorĭ au votatŭ dintre cei 12 Schei luteranĭ 9 pentru Gull și nicĭ unulŭ pentru Schochterus. — Din Turnișorŭ dintre 92 alegĕtorĭ Sașĭ au votatŭ 70 pentru Gull și 5 pentru Schochterus, ceialalțĭ alegĕtorĭ săsescĭ parte sunt morțĭ, parte sunt bolnavĭ. — Din Șura-mică erau înscrișĭ 52 alegĕtorĭ sașĭ și dintre aceștia au votatŭ 33 pentru Gull, 9 pentru Schlochterus. Unii alegĕtorĭ, carĭ voiau sĕ voteze pentru Gull au sositŭ pré târḑiu. Ceialalțĭ suntŭ morțĭ, bolnavĭ. — Din Apoldulŭ-de-susŭ dintre 42 alegĕtorĭ sașĭ au votatŭ 27 pentru Gull și 7 pentru Schocterus. Cei lalțĭ parte au muritŭ, parte sunt bolnavĭ. — Dela Dobêrca, din 14 alegĕtorĭ Sașĭ au votatŭ 12 pentru Gull și unŭ votŭ oficiosŭ pentru Schlochterus. — Din Amnașŭ dintre 19 alegĕtorĭ sașĭ votară 7 pentru Güll și 6 pentru Schlocterus. Ceialalțĭ nu veniră.

Din satele curate românescĭ și anume din Poplaca dintre 10 alegĕtorĭ înscrișĭ au venitŭ 6 și au votatŭ pentru Schochterus. Din Galesŭ, din 10 alegĕtorĭ s'a presentatŭ unulŭ, care a votatŭ pentru Schohterus, ceilalțĭ sunt dușĭ la oi. Din Săliște dintre 83 de alegĕtorĭ s'au presentatŭ 12 alegĕtorĭ, carĭ au votatŭ pentru Schochterus, ceilalțĭ n'au venitŭ, unii sunt dușĭ la oi, alții sunt morțĭ și bolnavĭ. Dela Orlatŭ din 25 alegĕtorĭ înscrișĭ au venitŭ la alegere 21 și au votatŭ pentru candidatulŭ guvernului Schochterus. Acéstă faptă a Orlatenilorŭ ne arată în modulŭ celŭ mai clarŭ, că nu mai sunt Orlatenii de la 1848, pentru că ei au fostŭ aceia, carĭ au luatŭ pe Treboniu Laurianŭ sub scutulŭ lorŭ ducêndu-lŭ până în Orlatŭ după ce l'au scăpatŭ Vestemenii din închisórea din Sibiiu în triumfŭ. Orlatulŭ a jucată unŭ rolŭ însemnatŭ in 1848, că acolo s'a ținutŭ o adunare grândiósă de poporŭ, la care au luatŭ parte mai multe mii de Românĭ. Atuncĭ a ținutŭ Laurian un discursŭ memorabilŭ.

Laurianŭ care a ḑisŭ la 1848 la Blașiu cătră unŭ căpitanŭ de la dragonĭ, că astăḑĭ ne ducŭ popii de frêu mâne ne vorŭ duce deregătorii și procatorii (advocații), eră poimâne vorŭ merge Românii singurĭ de capulŭ lorŭ. Slavă domnului! că peste era popismului esclusivŭ amŭ trecutŭ și acuma ne aflămŭ în era procatorismului, și a popismului. Acesta este epoca fatală. Dare-arŭ bunulŭ Dumneḑeu sĕ scăpămŭ și din ea câtŭ mai curêndŭ, că de va mai ținea multŭ ne prăpădimŭ cu totului totŭ.

Din Gurarîului dintre 20 alegĕtorĭ au venitŭ 1, ca

re a votatŭ pentru Schochterus. — Din Săcelŭ dintre 21 alegĕtorĭ au venitŭ 11, carĭ au votatŭ pentru Schochterus. Din Magŭ dintre 16 alegĕtorĭ au venitŭ 15, carĭ au votatŭ pentru Schochterus.

Din Cacova dintre 9 alegĕtorĭ a venitŭ 1, care a votatŭ pentru Schlochterus. Din Apoldulŭ-de-josŭ dintre 21 alegĕtorĭ au venitŭ 11 dintre aceştia 6 au votatŭ pentru Schlocterus. Din Telişca dintre 12 alegĕtorĭ au venitŭ 2, carĭ au votatŭ pentru Schochterus, ceialalţĭ sunt duşi la oi. Din Vale au venitŭ 5, carĭ au votatŭ ventru Schochterus. Din Ludosŭ dintre 15 alegĕtorĭ au venitŭ 12, carĭ au votatŭ pentru Schochterus. Din Topârceu dintre 24 alegĕtorĭ au venitŭ 6, carĭ au votatŭ pentru Schochterus. — Din Rodŭ din 9 alegĕtorĭ 3, ceilalţĭ suntŭ la oi. Din Poiana dintre 71 au venit numai 7, carĭ au votatŭ pentru Schochterus, ceialalţĭ sunt duşĭ la oi. Din Aliciu dintre 12 alegĕtorĭ au venitŭ 10, carĭ au votatŭ pentru Schochterus. Din Sibielŭ dintre 7 alegĕtorĭ au venitŭ la alegere 1, care a votatŭ pentru deputatulŭ guvernamentalŭ.

In modulŭ acesta s'a terminatŭ comedia acésta demoralisătóre. Prporulŭ bietulŭ, care n'are nicĭ ideiă despre cele ce face, este înşelatŭ, amăgitŭ, scosŭ din minte prin felŭ de felŭ de apucăturĭ şi promisiunĭ şi prin bĕuturĭ spurcate. Unde au mersŭ Românii la alegere este semnulŭ celŭ mai invederatŭ, că acolo séu n'au conducĕtorĭ sincerĭ, lealĭ şi cu durere de inimă, séu décă nu, conducĕtorii sunt rĕi şi caută numai sĕ esploateze poporulŭ în folosulŭ lorŭ personalŭ.

Mai multă lumină şi mai multă inimă ne trebuesce, precum şi mai multă abnegaţiune şi atuncĭ nu vomŭ mai avé de a inregistrá în analele nóstre astfelŭ de apariţiuni fatale.

Vinţulŭ-de-susŭ, Iuniu 1884.

După o luptă desperată între Kossuthiştĭ şi liberalĭ, după beţii greţóse, bachanalii şi orgii înspăimêntătóre continuate neîntreruptŭ încă din Aprile şi urmate de bătăi orbescĭ, spintecărĭ de vestminte şi păruelĭ demne de cavalerii codrului, în urmă se întêmplă şi actulŭ alegerei aşteptatŭ cu atâtá îndoiélă şi nervositate de cătră candidaţii ambelorŭ partide. Scenele întêmplate în decursulŭ acestorŭ două lunĭ în unele comune cu deosebire maghiare din fostulŭ scaunŭ alŭ Arieşului, au pusŭ în uimire pe totŭ sufletulŭ necoruptŭ. Urlete sĕlbatice ḑiua şi nóptea, bătăi şi spargerĭ de ferestri, certe brutale chiar şi între membrii uneia şi aceleaşĭ familii, erau la ordinea ḑilei.

Intr'adevĕrŭ, biserica şi scóla într'unŭ deceniu pe terenulŭ culturei şi alŭ moralităţii publice, nu póte produce atâta bine moralŭ, câtă dejosire, imoralitate şi îndobitocire producŭ mituirile şi beţiile electorale.

Fie spre onórea inteligenţei române de pe aicĭ, pe câtŭ de puţină pe atâtŭ de bravă, care între atâtea valurĭ furibunde, între atâtea tentaţiunĭ grele, a sciutŭ cu scumpĕtate a fi credinciósă solidarităţii nóstre naţionale. Onóre şi acelorŭ sătenĭ bunĭ, Românĭ de omeniă, carĭ nelăsându-se a fi amăgiţĭ nicĭ prin bĕutură jidovéscă, nicĭ prin banii lui Juda şi nicĭ de parada nebună, în ḑiua alegerei îşĭ căutară de lucrulŭ câmpului. Atarĭ Românĭ de caracterŭ fuseră din Mohaciu: Iacobŭ Popa alui Ionŭ, Toderŭ Chinceşiu, Tănasie Bărbatu, Stefanŭ Popa, Vasilie Moga, Mihăilă Şiuşimanŭ, Ioanŭ Gărduşiu l. Ioanŭ şi Vasilie Bărbosu.

Ruşine însĕ, şi de trei orĭ ruşine pe fruntea acelorŭ miserabilĭ semidocţĭ românĭ decăḑuţĭ moralmente şi materialmente, acelorŭ demagogĭ fără sufletŭ şi inimă, carĭ pentru mârşavulŭ interesŭ materialŭ nu se sfiiră a se face depositariĭ şi liferanţii bĕuturilorŭ primite dela ambele partide maghiare şi astfelŭ daschiḑêndŭ torentulŭ diavolescŭ alŭ beţiei, a stinge consciinţa bietului tĕranŭ românŭ şi altŭ cum amărîtŭ până la sufletŭ.

In parte mare acestorŭ agenţĭ bine plătiţĭ, acestorŭ amfibii periculóse pentru naţiune, acestorŭ azbucherĭ infamĭ, carĭ după puţină spoială de educaţiune s'ar înălţá la nivelulŭ propriu clasei inteligente, pecândŭ judecaţĭ după lipsa de caracterŭ şi moralitate stau cu multŭ mai josŭ decâtŭ nevinovata opincă, acestora, ḑicŭ, e de a se atríbuí aceea împrejurare durerósă, că din comunele curatŭ române: Mohaciu, Dumbrău, Ormenişŭ, Cicău şi sărântocii din Hidişŭ ca fostĭ militarĭ, peste trei sute inşĭ pentru bĕutură, banĭ şi promisiunĭ deşarte — păşunatŭ prin pădurĭ — se dejosiră a-şĭ licitá consciinţa luândŭ parte la alegerí şi alăturându-se la acea partidă, care se arătá maĭ generósă în oferirea butóielorŭ de vinŭ şi vinarsŭ.

Retacŭ numele conducĕtorilorŭ miserabilĭ. Nu vreu sĕ mănjescŭ colónele preţuite ale venerabilei „Gazete« cu numele murdare ale acestorŭ atentatorĭ fără sufletŭ contra solidarităţii naţionale.

Timbrulŭ infamiei pórte-lŭ în vecĭ pe fruntea lorŭ neruşinată!

Ajungă-i rĕsplata pĕcatelorŭ comise contra fraţilorŭ de sânge!

Mustrarea consciinţei, blastemulŭ şi suferinţele mamei naţiunĭ alunge'i prin codri pustii şi cărărĭ neumblate: ér pămêntulŭ scumpei nóstre Transilvanii udatŭ cu lacrimile părinţilorŭ noştri sĕ nu le priméscă în sênulŭ sĕu sântŭ ósele lorŭ spurcate!

Mulţĭ ar cugetá, că poporulŭ nostru din acestŭ ţinutŭ, care se află într'unŭ gradŭ cam inferiorŭ alŭ educaţiunei, paşii greşiţĭ ce-i face luândŭ parte la alegerĭ, îi face din nepricepere. Dar' nu-i aşa. Gravitatea împrejurărilorŭ nóstre politice şi sociale o simte şi elŭ. Nu atâtŭ ignoranţa orĭ sperarea într'unŭ viitorŭ mai fericitŭ îlŭ ducŭ la urnă, fără mai multŭ lipsa forţei spirituale de a resistá uneltirilorŭ diavolescĭ.

In urmă amintescŭ, că dintre candidaţii partidelorŭ contele Spanoki şi Gál Jenö, cu ocasiunea alegerei întêmplate în 13 a lunei curente, reeşi cu maioritate de voturĭ guvernamentalulŭ Gál Jenö. **P.**

Documente istorice.

D. N. Voinovŭ, ministru alŭ justiţiei, a dăruitŭ museului din Bucurescĭ următórele documente de unŭ însemnatŭ interesŭ istoricŭ:

1. 1,400. Alexandru Vodă şi fratele sĕu jupânŭ Bogdanŭ dăruescŭ lui Nicula satulŭ Berovo pentru serviciele, ce a adusŭ ţĕrei în timpulŭ domniei tatălui lorŭ şi a lorŭ. (Pergam., sigilŭ mare de céră, atêrnatŭ şi legatŭ cu mătase).

2. 1461. Ştefanŭ-celŭ-mare confirmă lui Ivanŭ Soca şi fiilorŭ sĕĭ stăpânirea a trei sate. (Pergam., sigilŭ micŭ de cerŭ atêrnatŭ).

3. 1,479. Stefanŭ-celŭ-mare confirmă lui Bogdanŭ Stolniculŭ cumpărĕtórea unei moşii, căreia i se îndică şi hotarele. (Pergam., sigilŭ din cele marĭ atêrnatŭ).

4. 1,546. Petru Vodă confirmă vênḑarea unei jumătăţĭ din Bîrjovanĭ, vêndută de Mica, soţia lui Alecsi. (Pergam.', sigilŭ lipsesce).

5. 1,546. Petru Voivodŭ întăresce cumpĕrătórea mai multorŭ părţĭ de moşiă ale lui Nica şi unŭ frate alŭ sĕu. (Pergam., sigilulŭ mare din cele atêrnate.)

6. 1,552. Ştefanŭ Vodă confirmă mânăstirei Recika stăpânirea moşiei Brajovenĭ din judeţulŭ Neamţu, dăruită de monachulu Theofilactŭ. (Pergam., sigilŭ mare de céră atêrnatŭ şi legatŭ cu mătase.)

7. 1,555. Bogdanŭ Voevodŭ dăruesce boerului Duşmanŭ o moşiă pentru serviciile aduse ţĕrei. (Pergam., sigilŭ lipsesce.)

8. 1,558. Alexandru Vodă confirmă feciorilorŭ lui Toderŭ Visterniculŭ cumpĕrătórea satului Constinţii. (Pergam., sigilŭ din cele marĭ atêrnate.)

9. 1,569. Bogdanŭ Vodă confirmă lui Duma cumpĕrătórea satului Borzescĭ (Pergam., sigilŭ din cele marĭ de céră atêrnate şi legate cu mătase.)

10. 1,569. Bogdanŭ Vodă confirmă lui Avramŭ Tătîşanulŭ moşia Singurenii. (Pergam., sigilŭ mare din cele atêrnate.)

11. 1.573. Ion Vodă confirmă lui Ionŭ Visterniсŭ şi Postelnicŭ şi Nicoră Comisŭ, fiii lui Mathiasŭ Logofĕtŭ, nisce vii. (Pergam., sigilŭ din cele marĭ de céră, atêrnate şi legate cu mătase.)

12, 1,586. Petru Vodă dăruesce lui Drăghiciu Bogza Clucerŭ, pentru serviciile aduse ţĕrei, o silisce cu locŭ de móră. (Pergamŭ., sigilŭ mare ca celŭ de susŭ).

13. 1,603. Eremia Moghilă, confirmă succesorilorŭ lui Petru Codău mai multe sate şi cumpĕrăturĭ. (Pergam., sigilulŭ lipsesce.

14. 1,618. Radu-Vodă confirmă logofătului Ionaşcu Ghiânghi satulŭ Pârcova din judeţulŭ Hotinŭ. (Pergam., sigilulŭ din cele marĭ atêrnate).

15. 1,627. Zapisŭ de vênḑare a lui Necula Paharniculŭ din Scorţenĭ. (Hârtiă, sigilŭ din cele imprese de hârtiă).

16. 1,631. Moise Moghilă Voevodŭ confirmă lui Savinŭ Spătarulŭ stăpânirea mai multorŭ moşii pe baza confirmărilorŭ domnescĭ anterióre. (Pergam., sigilulŭ lipsesce.

17. 1,635. Vasilie Lupu confirmă Clucerului Lupu Prăjescu mai multe moşii şi cumpĕrătorĭ ce are dela Moise Vodă în judeţulŭ Romanŭ. (Pergam., sigilŭ din cele marĭ de céră atêrnate şi legate cu mĕtase.)

„Românulŭ."

Diverse.

Strămutarea bibliotecii din Viena. — Se scie că în Viena s'a construitŭ unŭ nou palatŭ pentru universitate şi astfelŭ în vacanţă se va aşeḑa în nouĕle încăperĭ ale Universităţii biblioteca, care, după biblioteca curţii imperiale, e cea mai mare din Austria, numărêndŭ 305,000 de tomurĭ şi de aceea strămutarea ei va fi impreunată cu mari greutăţĭ. In luna lui Iulie va fi aranjatŭ mobilierulŭ şi va fi întocmită aşa numita biblioteca manuală pentru diferitele cursurĭ, care numĕră celŭ puţinŭ 20,000 tomurĭ.

*

Dumas contra lui Jaquet. — In ḑilele acestea, tribunalulŭ de Sena, secţiunea civilă, a tratatŭ procesulŭ intentatŭ de Dumas pictorului parisanŭ Jaquet, care zugrăvise pe autorulŭ »Damei cu camelii« ca pe unŭ jidovŭ din Bagdadŭ şi l'a espusŭ la vederea publicului. D. Dumas a cerutŭ prin advocatulŭ sĕu secvestrarea tabloului şi sentinţa de anulare, liberată de tribunalŭ, sĕ fie publicată în 20 de ḑiare. Advocatulŭ pictorului, în pledórea sa, a făcutŭ istoriculŭ conflictului dintre aceste două celebrităţĭ ale Parisului. D. Jaquet a terminatŭ mai acumŭ doi anĭ unŭ tablou din sĕmĕnŭ afară frumosŭ. Tabloulŭ representă o damă în costumulŭ lui Ludovicŭ alŭ XV, care se suise pe o mică înălţime, şi mândră şi mulţămită privesce la picióre le sale. D. Dumas, fiindŭ amicŭ cu pictorulŭ, a cumpĕratŭ tabloulŭ cu unŭ preţŭ de 15,000 francĭ, mai dândŭ încă trei mii de francĭ pentru tragerea lui în mai multe esemplare. D. Dumas a promisŭ că tabloulŭ îlŭ va păstrá în galeria sa de tablourĭ. De aceea d. Jaquet, într'o ḑi dândŭ peste tabloulŭ espusŭ la Goupil, a rĕmasŭ îmărmuritŭ informându-se că d. Dumas a véndutŭ tabloulŭ cu unŭ preţŭ forte mare. Pictorulŭ s'a mâniatŭ şi iute s'a pusŭ pe lucru zugrăvindŭ pe „Jidovulŭ de la Bagdadŭ,« care înfăţişază tóte trăsurile fisionomiei dramaturgului Dumas. Procurorulŭ intrândŭ în fondulŭ cestiunii, lovea în modŭ imparţialŭ şi'ntrunulŭ şi'ntraltulŭ, şi adeseorĭ făcea pe asistenţĭ sĕ rîḑă în socotéla celorŭ două celebrităţĭ beligerante. Procurorulŭ, cu acéstă ocasiune, ḑicea că d. Dumasŭ e îndreptŭ, de órece e evidentŭ, că aci se trateză de o caricatură şi nimenĭ nu póte fără consimţĕmêntulŭ sĕu sĕ fie caricaturatŭ. Tribunalulŭ a amânatŭ pentru optŭ ḑile publicarea sentinţei.

*

Palaturĭ împĕrătescĭ în Petersburg. — Dela desfiinţarea iobăgiei în Rusia, starea averilorŭ aristocraţilorŭ a datŭ multŭ înapoi şi pe multe din palaturile din reşedinţă, în locŭ de insemnele de odinióră, atêrnă nisce firme, care arată că acĭ e cutare bancă, colo cutare administraţiune de căĭ ferate, dincolo cutare magazinŭ de coloniale séu lipscăniă. Unule din palaturĭ au ajunsŭ a fi nisce cluburĭ séu localurĭ de petrecere de celŭ mai inferiorŭ gradŭ. Intre palaturile rĕmase încă în posesiunea vechelorŭ familii aristrocrate se află şi acela alŭ principelui Bjelosselzki, care se află, ca şi palatulŭ Michailŭ, palatulŭ Nicolae şi Maria, pe cheulŭ Nevei şi e ziditŭ de architectulŭ Stackenschneider, alŭ cărui stilŭ architectonicŭ e renumitŭ. Se vede că aḑĭ prinţilorŭ şi aristocraţilorŭ nu le mai dă mâna de a şedé în Petersburg în palaturĭ atâtŭ de pompóse şi scumpe, căcĭ chiarŭ şi principele Bjelosselzki s'a hotărîtŭ a'şĭ vinde palatulŭ şi a se mutá într'o vilă mai mică din grădina de pe insula Krestovski, deşi soţia sa a moştenitŭ o avere colosală prin mórtea fratelui sĕu, generalulŭ Scobelef. In împrejurările de aḑĭ însă, cu anevoiă s'arŭ fi găsitŭ unŭ cumpĕratorŭ, décă marele duce Sergiu, n'ar fi căsătoritŭ cu princesa de Hessa şi astfelŭ sĕ aibă nevoiă de unŭ palatŭ pompoşŭ. Marele duce Sergiu a preferitŭ mai bine acelŭ palatŭ cu 900,000 ruble, decâtŭ sĕ clădéscă unulŭ nou, cum face fratele sĕu marele duce Alexe. Asemenea şi palatulŭ Maria, proprietatea familiei Leichtenberg, a trecutŭ în ḑilele acestea în altă posesiune. Causa înstreinării este lipsa de banĭ, de care sufere prinţii de Leichtenberg. Bunurile acestei familii sunt bunurĭ împreunate cu dreptulŭ de majoratŭ, ale cărorŭ veniturĭ se administreză de fratele lorŭ celŭ mai mare Nicolae, care e căsătoritŭ morganaticŭ cu M-me Acsimsina, actualmente comitesa Beauharnais, şi care trăesce permanentŭ în streinătate. Fraţii lui din Petersburg sunt avisaţí a trăí din venitele apanagelorŭ în Rusia, care nu sunt suficiente pentru a'şĭ pute acoperí necesităţile. De aceea, de multŭ aveu de gândŭ sĕ vînḑă acestŭ palatŭ, alŭ cărui preţŭ se urcă la unŭ milionŭ şi jumĕtate de ruble. Dar nu l'au pututŭ vinde din lipsa de cumpĕrătorĭ. Acumŭ s'a hotărîtŭ guvernulŭ a'lŭ cumpĕrá pe séma statului, cu intenţiune de a pune întrênsulŭ biblioteca imperială; dar vĕḑêndŭ că cheltuiala acestei strĕmutărĭ se suiă la o sumă enormă, guvernulŭ a renunţatŭ la intenţiunea acésta şi acumŭ se va strămutá întrênsulŭ senatulŭ imperialŭ, care până acumŭ se aflá în palatulŭ de iarnă. Statulŭ a plătitŭ prinţilorŭ de Leichtenberg trei milióne şi jumĕtate ruble, preţulŭ cumpĕrării, care a fostŭ depusŭ în departamentulŭ apanagelorŭ, şi prinţii vorŭ primí numai dobênda acelei sume.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Mulțămită publică.

Comitetulŭ aranjatorŭ alŭ balului filantropicŭ, ținutŭ n Blașiu la 10 Februariu a. c. »în folosulŭ fondului pentru ajutorarea scolarilorŭ săracĭ, în casŭ de morbŭ, după încheiarea încasărilorŭ, vine cu totŭ respectulŭ a mulțămi publice mărinimoșilorŭ domnĭ și dómne, care au binevoitŭ a concurge cu oferte spre sporirea acelui fondŭ. Totŭ de odată spre legitimarea comitetului și chitarea publică fiene iertatŭ a publicá:

a) Numele mărinimoșilorŭ domnĭ, cari ne-au trimisŭ oferte în séra balului și după aceea:

Esc. Sa Metrop. Dr. Ioanŭ Vancea 30 fl. — Rev. D. Tim. Cipariu can. prepos. 5 fl. — Rev. D. Leontiu Leonteanu can. metrop. 1 fl. — Rev. D. Ioanŭ M. Moldovanŭ can. metrop. 5 fl. — P. On. D. Alimpiu Blasianu protop. Blașiu 1 fl. — Spect. D. Finna István pretorŭ Blașiu 3 fl. — Profesorii Basiliu Rațiu, Simeonŭ Micu și Ioanŭ Germanu câte 1 fl. — M. On. D. Zacharia Branu vice-prot. Sâncelŭ 2 fl. — On. D. Alesandru Dobrescu parochŭ Hening 2 fl. — Dionisiu Florianu locot. Alba-Iulia 1 fl. — Nicolau Todoranŭ învĕț. Rĕșinariu 2 fl. — Dr. Victorŭ Schmigelschi 1 fl., la olaltă 56 fl.

b) Numele mărinimoșilorŭ domnĭ, cari au binevoitŭ a contribui mai multŭ decâtŭ taxa ordinară:

1. Din Blașiu: Spect. D. Ludovicŭ Csato adv. 5 fl. — Claris. D. Dr. Alesandru Grama 3 fl. — prof. Georgiu Munteanu 3 fl. — Georgiu Vancea econ. metrop. 3 fl. — Basiliu Turcu comerciante 3 fl. — D-na Maria Tipografu 3 fl. — Carolŭ Benedek medicŭ 3 fl. — Varro Ferenz apotecarŭ 3 fl. — Ludovicŭ Tornya not. cerc. 3 fl. — Isidorŭ Albini 3 fl. — Maximilianŭ Blum 2 fl. — Simonŭ Mendl 3 fl. — Salomonŭ Sinberger comerc. 3 fl. — Nicolau Pepeloviciu propriet. 2 fl. 50 cr. — Szavaszlay Gábor 2 fl. — Wilhelm Goldstein comerciante 3 fl. — Basiliu Bucurŭ 3 fl.

2. Din afară: M. On. D. Stefanŭ Popŭ în Mihalțiu 5 fl. — Ioanŭ Horșia parochŭ în Bia 5 fl. — Laura Vlasa, Lechintia 3 fl. — Ilie Nedelcu locot. Alba-Iulia 2 fl. — P. On. D. Danilă Tomașiu protop. gr. or., Deagu 2 fl. 50 cr. — Schöder Rezsö not. cerc. St. Benedicŭ 3 fl. — Ioanŭ Nanu not. Ampoița 2 fl. — Corneliu Meteșiu fostŭ stud. 2 fl. — Dionisiu Simonŭ propriet. 2 fl. la olaltă 77 fl.; c) taxe ordinare în séra balului 108 fl., Suma totală 241 fl.

d) Numele binevoitorilorŭ domnĭ colectanți și contribuitorĭ.

1. Lista Nr. 1. din tractulŭ Aiudului. Colectantele M. On. D. Aronŭ Boeriu v. prot. Aiudŭ 1 fl. — Credinciosii gr. cat. din Aiudŭ 1 fl. — D-na Cristina Radu năs. Măcelariu Aiudŭ 1 fl. — Nistorŭ Panadianu, Aiudŭ 30 cr. — Toma Manu econ. Cacova 30 cr. — Simeonŭ Pascu parochŭ Gârbova inf. 1 fl. — Basiliu Dancea parochŭ Cârbovița 50 cr. — Nicolae Tricu curat. Gârbovița 30 cr. — Toma Popŭ parochŭ Lopadea rom. 30 cr. — Ioanŭ Ciunganu parochŭ Mirăslău 30 cr. — Teodorŭ Radu parochŭ Meslcreacŭ 30 cr. — Teodorŭ Stăncelŭ parochŭ M. Capudu 50 cr. — Samuilŭ Szabó parochŭ M. S. Craiu 40 cr. — Ioanŭ Mihălțianu parochŭ Odveremu 50 cr. — Isidorŭ Barbu parochŭ Pagida 50 cr. — Teodorŭ Maioru curat. Tempahaza 30 cr. — Siuteu Ioanŭ curat. S. Uifalău 20 cr. — Georgiu Serbu parochŭ Teușiu 1 fl. — Stefanŭ Crișianu docente Teușiu 1 fl. — Efremŭ Rațiu jude com. Teușiu 1 fl., la olaltă 12 fl. 20 cr.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Iunie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.60	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	91.80	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Rentă de hârtiă 5% . .	88.70	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	193.—	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	115.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.—	Renta de hârtiă austriacă	80.45
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.75	Renta de arg. austr. . .	81.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	101.75	Renta de aurŭ austr. . .	102.20
Bonurĭ rurale ungare . .	101.75	Losurile din 1860 . . .	135.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Acțiunile bănceĭ austro-ungare	858.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.75	Act. băncei de creditŭ ung.	317.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75	Act. băncei de creditŭ austr.	306.30
Bonurĭ rurale transilvane	101.75	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.76
		Napoleon-d'orĭ	$9.67\frac{1}{2}$
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.55
		Londra 10 Livres sterlinge	121.90

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Iunie st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	$94\frac{1}{4}$	vênd.	$95\frac{1}{4}$
Renta rom. amort. (5%) . .	»	$94\frac{3}{4}$	»	$95\frac{1}{8}$
» convert. (6%) . .	»	98	»	$100\frac{3}{4}$
Impr. oraș. Buc. (20 l.) . .	»	32	»	$34\frac{1}{2}$
Credit fonc. rural (7%) . .	»	$102\frac{1}{4}$	»	$106\frac{1}{4}$
» „ „ (5%) . .	„	$92\frac{1}{2}$	„	$93\frac{1}{2}$
» » urban (7%) . .	»	$103\frac{1}{2}$	»	$104\frac{1}{2}$
» » » (6%) . .	»	$99\frac{1}{3}$	»	100
» » » (5%) . .	»	$90\frac{5}{8}$	»	$91\frac{1}{4}$
Banca națională a României	»	1422.	»	1435
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	»	331.	»	$341\frac{1}{2}$
« » » Națională . .	»	235.	»	—
Aurŭ	»	3.64%	»	—.—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 20 Iunie st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.24	Vênd.	9.26
Argint românesc	»	9.20	»	9.25
Napoleon-d'orĭ	»	9.65	»	9.67
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.98
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	. . . 7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă„ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

DIARŬ CUOTIDIANŬ.

Abonamente

se potŭ face la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ . . . 12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „ . . . 6 „ „
„ „ „ 1/4 „ . . . 3 „ „
Se acórdă abonamente și lunare cu . . 1 „ „
Pentru România și străinătate pe anŭ . 36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „ . 18 „
„ „ „ „ 1/4 „ . 9 „

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea diarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârdiere.

Tarifa anunciurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiunĭ și reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de 3— 4 orĭ 10%
„ „ „ 5— 8 „ 15%
„ „ „ 9—11 „ 20%
„ „ „ 12—15 „ 30%
„ „ „ 16—20 „ 40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ 50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Brașovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tipografia Alexi Brașovŭ.